

Marti Martorell

Juntos hasta la muerte

L'article anterior acabava dient que aquest tractaria sobre l'etapa de formació de Raoul Walsh durant els trenta primers anys del segle XX, però ordres cabalístiques superiors obliguen a postergar aquest tema per al tercer capítol. Aquest segon lliurament parla en concret de dues pel·lícules de Raoul Walsh que mantenen un vincle molt estret entre si, a part de ser

dues grans pel·lícules: *High Sierra* (*El último refugio*) i *Colorado Territory* (*Juntos hasta la muerte*). La primera pel·lícula respon als paràmetres del subgènere negre de gàngsters i la segona s'emmarca dins el *western*. Aquest vincle estret rau en el fet que *High Sierra* és la versió «fidedigna» de la novel·la homònima de William R. Burnett i que *Colorado Territory* és la versió «lliura» d'aquesta mateixa novel·la. Hi ha set

anys de diferència entre l'estrena de *High Sierra* (1941) i la producció de *Colorado Territory* (1948), com set són els anys que fa que la revista *Temps Moderns* va esdevenir la primera publicació de les Balears dedicada íntegrament al cinema.

La novel·la de Burnett, inspirada en part en la vida del pistolero John Dillinger, conta la història de Roy Earle, un atracador al qual han tret de la presó perquè faci un ro-

batori que de gran envergadura. El desig de Roy Earle, però, és que aquesta sigui la darrera feina, perquè el que realment vol és retirar-se i viure tranquil·lament. Les coses, però, li surten ben maladades: uns ajudants massa joves i incompetents, un còmplice que no ajuda gaire durant el robatori, un policia retirat que el traeix i la mort del cap de la banda són tot un plegat de circumstàncies que provoquen que tot li vagi ben malament. Finalment Roy Earle fuig i acaba amagat entre les muntanyes, lloc on la policia finalment l'abat en un moment de distracció.

High Sierra és una gran pel·lícula, en gran part per l'encert de la tria dels dos actors principals — Humphrey Bogart (Roy Earle) i Ida Lupino (Marie Garson)— i pel caire tràgic que li dona Raoul Walsh. La tragèdia, i la fatalitat, hi són perquè tan sols és amb la

mort que Roy Earle aconsegueix la llibertat que desitjava tant, com molt bé remarca la cara descomposta de Marie Garson quan se l'enduen enfora del cos mort del seu estimat i repeteix entre plors: «Free, free.»

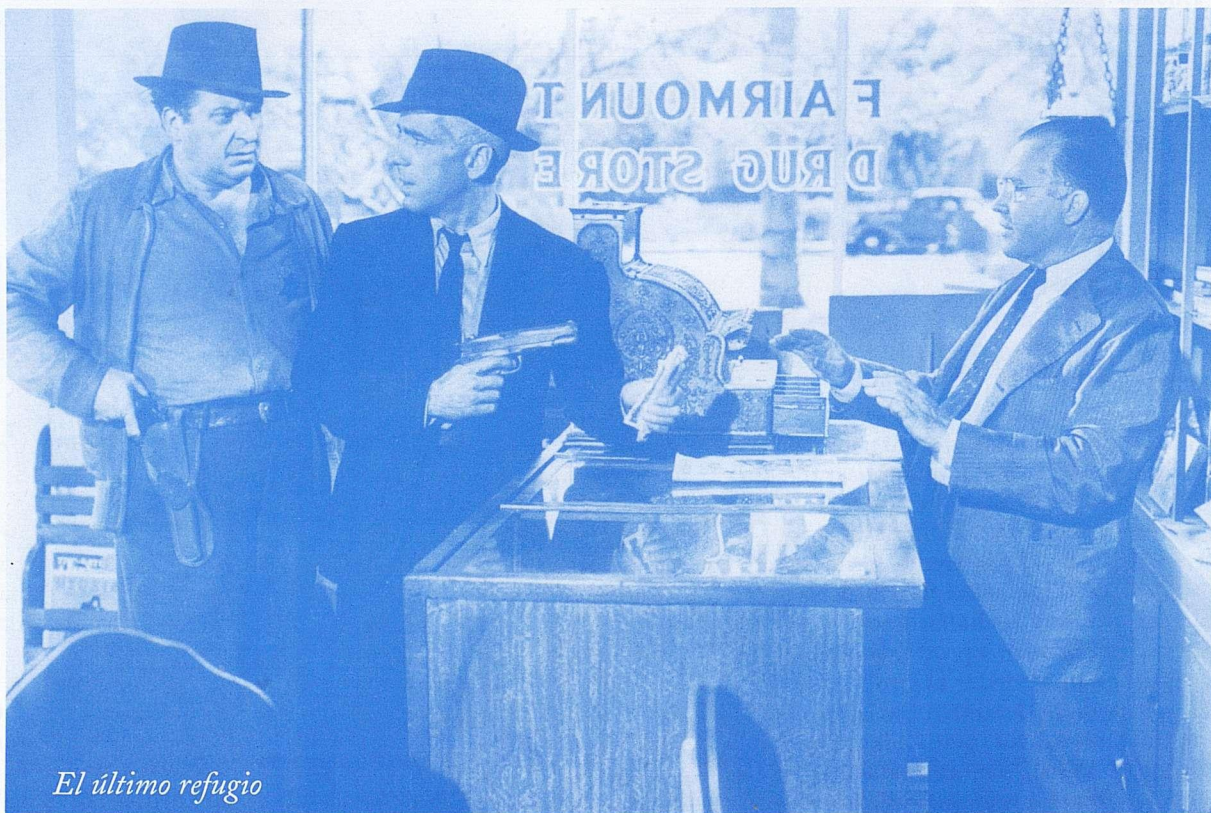
El que sorprèn quan es veuen els crèdits de *Colorado Territory* és que no s'esmenta que sigui una pel·lícula basada també en la novel·la de Burnett. Els noms dels personatges canvien, però la història és gairebé la mateixa: Roy Earle es transforma en Wes McQueen i Marie Garson esdevé Colorado Carson, interpretats respectivament per Joel McCrea i Virginia Mayo. Respecte de la primera versió, *Colorado Territory* canvia el final de la història: una vegada que es tem que el *sheriff* l'ha feta servir per parlar un parany a Wes McQueen, Colorado lluita contra els perseguidors al costat del seu enamorat, però s'enfronten contra massa gent i finalment tots dos són morts.

Les diferències principals entre

les dues pel·lícules són: d'una banda, la possibilitat que els dos protagonistes lluitin fins al final, oportunitat que no té Roy Earle; de l'altra, Marie Carson sobreviu i encara pot ser que es refaci de tota les vivències que ha passat, en canvi, Colorado Carson comparteix el mateix final que el seu amant. Són dos elements que encara fan més tràgica *Colorado Territory* respecte de la pel·lícula interpretada per Humphrey Bogart i de la novel·la

Aquesta novel·la encara va conèixer una tercera versió,¹ estrenada el 1955 amb el títol *I Died a Thousand Times*. Va ser dirigida per Stuart Heisler i interpretada per Jack Palance i Shelley Winters. La interpretació dels dos actors esmentats és poc creïble i és una visió edulcorada respecte de les dues pel·lícules de Walsh. En definitiva, és la versió més fluixa de totes i no aporta res de nou quant a les altres dues, tret que és l'única que es va rodar en color. ■

¹ Les tres pel·lícules són produccions de la companyia Warner.

El último refugio